

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina lokalnih interesov

Številka: 0652-00/12-11/2
Ljubljana, 18. september 2013

Osnutek

Z A P I S N I K

11. seje Interesne skupine lokalnih interesov, ki je bila v sredo, 18. septembra 2013, v dvorani Državnega sveta, v poslopju parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je pričela ob 11. uri in se končala ob 12. uri.

Prisotni: Uroš Brežan, Toni Dragar, Rajko Fajt, Alojz Glavač, Franc Golob, Tomaž Horvat, mag., Franc Kangler, Bojan Kekec, Samer Khalil, Mirko Kozelj, Milan Ozimič (vodja), Miloš Pohole, Janko Požeznik, Jože Slivšek, Dušan Strnad, mag. Stevo Ščavničar, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Jernej Verbič.

Opravičeni: dr. Milan Medved, Boris Popovič, Metod Ropret.

Sprejet je bil naslednji d n e v n i r e d:

1. Potrditev zapisnikov 9. in 10. seje interesne skupine
2. Priprava na 10. sejo Državnega sveta
3. Pobude in vprašanja

Ad 1)

Interesna skupina je brez pripomb potrdila zapisnika 9. in 10. seje (13 ZA, 0 PROTI).

Ad 2)

V okviru priprave na 10. sejo Državnega sveta je interesna skupina obravnavala naslednje zadeve:

I)

Pobude in vprašanja

Vodja interesne skupine je pojasnil, da je Kolegij Državnega sveta na pobudo državnega svetnika Jerneja Verbiča sklenil, da interesna skupina oblikuje vprašanja in pobude glede (ne)izvajanja projektov oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadne vode, ki se sofinancirajo s sredstvi EU.

Jernej Verbič je dodatno pojasnil vsebino vprašanj in pobud, naslovljenih na Vlado Republike Slovenije, saj imajo občine projekte pripravljene in čakajo na odobritev sofinanciranja

oziroma izdajo odločb Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kar pa se ne zgodi, zaradi česar je ogroženo koriščenje evropskih sredstev na področju okoljske in prometne infrastrukture. V primeru nepravočasnega začetka izvajanja projektov bi izgubili evropska sredstva, občine pa bi zaradi uveljavitve bančnih garancij imele dodatno škodo. S takojšnjim začetkom izvajanja projektov bi delo dobilo veliko ljudi, v državni proračun bi pritekla sredstva DDV, itd., poleg tega bi bilo v tej finančni perspektivi na OP ROPI črpanje sredstev 100% in tako nihče ne bi mogel državi očitati slabega koriščenja evropskih sredstev.

V razpravi, v kateri so sodelovali mag. Stevo Ščavničar, Dušan Strnad, Toni Dragar, Milan Ozimič, je bilo poudarjeno, da je dodatni argument za podporo vprašanjem in pobudam, da morajo biti projekti iz OP ROPI izvedeni do določenega datuma, drugače bo Evropska komisija zoper Slovenijo začela sodni postopek in na koncu jo lahko čaka denarna kazen. Izražena je bila tudi skrb zaradi odstopa državne sekretarke na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki zelo dobro pozna področje kohezijske politike. Postavlja se vprašanje, kdo bo sedaj pokrival to zelo pomembno področje. Izražena je bila skrb, da projekti, ki so pripravljeni, da se začnejo izvajati, stojijo zaradi odločitev Ministrstva za finance. Če se projekti ne bodo začeli pravočasno izvajati, bodo občine utrpeli škodo zaradi unovčenja bančnih garancij s strani izbranih izvajalcev.

Interesna skupina je sprejela (17 ZA, 0 PROTI) naslednji s k l e p:

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) Interesna skupina lokalnih interesov predlaga Državnemu svetu, da Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) postavi naslednja

vprašanja

1. Kakšen je namen Vlade Republike Slovenije glede potrjevanja projektov »Oskrba s pitno vodo« in »Odvajanje in čiščenje odpadne vode«, ki naj bi bili sofinancirani iz Kohezijskega sklada v finančni perspektivi 2007 – 2013 ter so pripravljeni na izvedbo (angl. »ready to go«), vendar vloge za odobritev sredstev čakajo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki ne izda odločbe?
2. Kdaj bo Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev, do kdaj bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo izdajalo odločbe o dodelitvi sredstev v finančni perspektivi 2007-2013, kajti projekti imajo izbrane izvajalce in bančne garancije za resnost ponudbe se bodo iztekale?
3. Ali bo mogoče za potrjene projekte v finančni perspektivi 2007 – 2013 črpanje evropskih sredstev tudi v naslednji finančni perspektivi 2014 – 2020 in pod kakšnimi pogoji?
4. Kdo bo prevzel odgovornost, če bodo ti projekti potrjeni šele v okviru naslednje finančne perspektive 2014-2020 in bo potrebno ponovno opraviti vse postopke priprave projektov, izbire izvajalcev, ipd.?
5. Ali Vlada Republike Slovenije pri načrtovanju varčevalnih ukrepov upošteva vse milijone evrov, ki jih bo treba nameniti za interventno izvajanje popravil in za reševanje problematik onesnaženih voda, oskrbe s pitno vodo in poplavne ogroženosti, ker investicije v okviru zgoraj navedenih pripravljenih projektov ne bodo pravočasno izvedene?
6. Ali se Vlada Republike Slovenije zaveda škode, ki bo storjena, če projekti, ki naj bi bili sofinancirani iz Kohezijskega sklada, ne bodo izvedeni, ker na eni strani Republika Slovenija ne bo počrpala sredstev iz Kohezijskega sklada in na drugi strani ker investicije, ki bi lahko zagnale slovensko gospodarstvo, ne bodo izvedene?

in pobude:

1. Vlada Republike Slovenije naj poveča "overcommitment" na OP ROPI vsaj za višino projektov, ki so že bili iz posredniškega telesa Ministrstvo za kmetijstvo in okolje posredovani na organ upravljanja in so v celoti pripravljeni.
2. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologije naj za te projekte čim prej izda odločbe.
3. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje naj si v vseh bodočih podpisanih sofinancerskih pogodbah pridrži pravico, da lahko kadarkoli zahteva fazno razdelitev projekta in tako omogoči varno izvedbo celotnega projekta ter optimizira črpanje na OP ROPI.
4. Ministrstvo za finance naj omogoči pogoje za podpis sofinancerskih pogodb iz sredstev kohezije obstoječe in nove finančne perspektive.
5. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje naj pripravi seznam projektov, ki bodo predvidoma (fazno) financirani v naslednji finančni perspektivi 2014-2020 in te projekte naj se zajame v Partnerski sporazum ter v ustrezni operativni program.
6. Vlada Republike Slovenije naj podpre logično usmeritev, da se že pripravljene projekte na področju okolja izvede ter financira iz sredstev Kohezijskega sklada finančne perspektive 2014-2020 (za tisti del potrebnega sofinanciranja, ki bo presegal kvote v obstoječi finančni perspektivi) in preostanek sredstev Kohezijskega sklada razdeli na predvidene prioritete tega področja.

Obrazložitev:

Iz Kohezijskega sklada se s pomočjo sredstev EU sofinancirajo veliki infrastrukturni projekti za področje okolja, prometa ter trajnostne rabe energije, med drugim tudi projekti s področja pitne vode. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 je ključni dokument, ki predstavlja podlago za črpanje sredstev Kohezijskega sklada v tekoči finančni perspektivi. Finančna perspektiva se hitro preveša v sklepno fazo in odgovornost za izvedbo kohezijskih projektov in vzporedno črpanja EU sredstev je vzajemna tako na državni kot na lokalni ravni.

Z namenom pospešitve priprave ter začetka izvedbe projektov je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo v začetku letošnjega leta podalo apel občinam, da pohitijo z dokončanjem priprav projektov in izberejo izvajalce za izvedbo del. Občine so skupaj s posredniškimi telesi uspele pripraviti projekte za izvedbo (pridobile so gradbena dovoljenja ter skladno z Zakonom o javnih naročilih izbirale izvajalce). Izvajalskih pogodb pa ni možno skleniti, ker odločbe o dodelitvi sredstev iz Kohezijskega sklada niso bile izdane.

Občine imajo tako pripravljene projekte, ki čakajo na odobritev sofinanciranja. Ti projekti, bi se lahko izvedli, v kolikor bi se na OP ROPI "overcommitment" povečal. Glede na realizacijo projektov v okviru programa OP ROPI bi bilo smiselno in upravičeno overcommitment iz dosedanjih 16,56% povečati na 25% (dodati še 130 mio na EU sofinanciranju) in s tem omogočiti izvedbo projektov, ki so pripravljeni za izvedbo.

Vsekakor je dodatna sredstva treba zagotoviti izključno na račun povečanja »overcommitmentov«, nikakor pa ne iz že odobrenih projektov, ko so v različnih fazah izvedbe, saj bi to privedlo do prekinitve postopkov izvedbe in povzročilo velike dodatne škode občinam, državi in tudi izvajalcem z vsemi posledicami, ki bi iz tega sledile. Občine pričakujejo, da bodo ustrezne službe na državni ravni vložile maksimalne napore v

pospešitev postopkov in s tem doprinesle k dokončanju že odobrenih projektov, torej črpanju EU sredstev.

V obravnavi na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvu za kmetijstvo in okolje je še 19 projektov. Kot primer navajamo projekt »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljani- 2. sklop«, pri katerem stroški za pripravo dokumentacije, ki jih nosijo občine, znašajo najmanj 1,5 milijona evrov. Vsakršna zavrnitev projektov, ki so že pripravljeni na izvedbo, bi pomenila izjemno škodo za občine, ki so v pripravi omenjenih projektov porabile ogromno denarja. Strošek ponovne priprave projektov in izbire izvajalcev bi znašal vsaj 200.000 evrov na projekt, za vse projekte skupaj, ki čakajo na izvedbo, pa vsaj 2 milijona evrov. Zato nas zanima, ali Vlada pri načrtovanju varčevalnih ukrepov upošteva vse te milijone evrov, ki se namenijo za nepotrebne stroške administracije in pravnega svetovanja, in milijone evrov, ki se namenijo za interventno izvajanje popravil in za reševanje problematik onesnaženih voda, oskrbe s pitno vodo in poplavne ogroženosti, ker investicije niso pravočasno izvedene?

S temi projekti bi Republika Slovenija pridobila 250 milijonov evrov denarja, ki bi bili pomembna injekcija za naše slabo gospodarstvo. Zato se postavlja vprašanje, ali se Vlada zaveda škode, ki bo storjena, če projekti, ki naj bi bili sofinancirani iz Kohezijskega sklada, ne bodo izvedeni, ker na eni strani Republika Slovenija ne bo počrpala sredstev iz Kohezijskega sklada, in na drugi strani ker investicije, ki bi lahko zagnale slovensko gospodarstvo, ne bodo izvedene.

Čim prej je treba omogočiti izvedbo v celoti pripravljenih projektov. V tej krizni situaciji se zavedamo tudi dilem, ki se porajajo glede financiranja teh projektov, ker je negotovost, v kolikšni meri se bodo realizirali že potrjeni projekti tako iz redne kvote OP ROPI kot iz "overcommitmentov". Z odločitvijo, da se vse projekte, ki so pripravljeni, potrdi in bi lahko pričeli z izvedbo takoj, so namreč ti projekti realno izvedljivi v tej finančni perspektivi in smo kot država zagotovo na varni strani, da bo črpanje sredstev na OP ROPI 100 %.

Sredi naslednjega leta bodo predvidoma sprejeti OP-ji za finančno perspektivo 2014 - 2020. V kolikor se bo pokazalo, da bo realizacija na OP ROPI precej preko 100%, bi se lahko takrat izvedla dvofaznost na projektih, kjer bi bilo to najbolj smiselno oziroma bi se na projektih, ki se ne bodo še začeli izvajati, enostavno izdali novo odločbo za novo perspektivo 2014-2020, za dvofazne projekte pa bi se izdali dve novi odločbi, in sicer za tisti del, ki bi bil že izveden (in bo kot smiselna celota dokončan), in v drugo fazo tisto, kar se bo takrat v smiselni celoti pričelo izvajati.

S strani občin bo treba pripraviti dopolnitve oziroma spremembe vlog in nekaj dela bo tudi na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ampak to je smiselna rešitev za uporabo dvofaznosti, še posebej iz vidika, da je sedaj skoraj nemogoče odvzemat odločbe pri projektih, ki se še niso začeli izvajati. S tako rešitvijo se upravičenci ne bi počutili ogroženi, ampak bi jim v drugem letu v bistvu samo zamenjali odločbo (letos pač to ni možno, ker še ni sprejetega OP-ja za naslednjo finančno perspektivo...), hkrati pa bi to bilo v interesu upravičencev, saj ne bi bili omejeni s popolnim dokončanjem projektov do 31.12.2015.

Takšna rešitev ima pomembno prednost (pred varianto, da se upravičeni stroški začnejo uveljavljati šele z novo finančno perspektivo), predvsem iz vidika, da se lahko z izvajalci del takoj podpišejo pogodbe in ni potrebnega podaljševanja bančnih garancij, da ni izgubljenega sofinanciranja za že izvedena dela oz. tista dela, ki bodo realizirana do 1.1.2014, in predvsem, da se lahko še v roku slabega leta (z dvofaznostjo) nastavi optimizacijo črpanja na 100%, kar je sedaj nemogoče.

Glede na pripravljenost projektov (v celoti so "ready to go"), bi bilo resnično problematično, če se teh projektov ne začne, hkrati pa čez dve leti ugotovi, da ni zadostne realizacije na črpanju iz OP-ja. Vsi ti pripravljeni projekti so bili na gostem situ Ministrstva za kmetijstvo in okolje in vse te investicije so nujnega pomena z vidika varstva okolja oziroma varne vodooskrbe ter odvajanja in čiščenja odpadne vode. Četudi se zgodi, da bo realizacija nekaj procentov nad kvoto iz OP ROPI, je to smiselno in odgovorno naložen denar in hkrati velika investicijska spodbuda gospodarstvu iz EU skladov, državnega proračuna in v veliki meri tudi občinskih proračunov.

Pri oblikovanju rešitve za izvedbo pripravljenih infrastrukturnih okoljskih projektov je potrebna tudi vzporedna nekoliko dolgoročnejša odločitev Vlade glede okvirne razporeditve sredstev kohezije v naslednji finančni perspektivi za vire iz Kohezijskega sklada. Menimo, da si delimo stališče, da se pripravljeni projekti z vsemi gradbenimi dovoljenji in izbranimi izvajalci, ki ne bodo financirani s sredstvi te finančne perspektive, izvedejo (deloma ali v celoti) z viri naslednje finančne perspektive 2014-2020. Glede na obseg pripravljenih projektov celo ocenjujemo, da je iz vidika uporabe EU virov to velika prednost Slovenije, saj lahko pomemben del tega finančnega inštrumenta uporabimo zelo hitro v teh investicijsko zelo suhih letih. Iz vidika gospodarske aktivnosti je to zagotovo izjemno dobrodošlo.

II)

Osemnajsto redno poročilo o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2012, EPA 1312-VI

Komisija za državno ureditev se je seznanila z Osemnajstim rednim poročilom Varuha.

Predsednik pristojne komisije Rajko Fajt je predstavil mnenje komisije, ki je ocenila, da je poročilo pregledno in zajema vso problematiko v slovenski družbi, hkrati pa je komisija ugotavljala, da Varuh žal nima pristojnosti ukrepanja in reševanja problemov, ampak na njih le opozarja. Državni svet je z Varuhom vedno dobro sodeloval, tudi zaradi podobnih pogledov na stanje družbe. V nadaljevanju je še opozoril na probleme, ki jih je izpostavila komisija (uporaba slov. jezika, kategorizacija cest v občinah).

V razpravi je Alojz Glavač opozoril na problem finančne nezmožnosti občin, da bi uredile lastniška razmerja z lastniki zemljišč, po katerih potekajo kategorizirane občinske ceste. Varuh v svojem poročilu opozarja na kršenje občin v smislu ustavne pravice do zasebne lastnine, vendar bi po njegovem mnenju moral Varuh na ta problem gledati z vidika zasledovanja javnega interesa. Dodatno je Branko Šumenjak opozoril, da so občine prevzele zatečeno neurejeno stanje, za katerega ureditev je potreben čas (nekaj let) ter zadostna finančna sredstva (npr. Občina Ormož bi za ureditev tega problema potrebovala sredstva v višini letnega proračuna). V povezavi z napovedanim davkom na nepremičnine je izpostavil, da bodo lastniki zemljišč, po katerih potekajo občinske ceste, izvajali velike pritiske na občine, da se lastninska razmerja čim prej uredijo.

Interesna skupina je po razpravi sprejela (16 ZA, 0 PROTI) naslednji s k l e p:

Interesna skupina **podpira** predlog mnenja Državnega sveta k Osemnajstemu rednemu poročilu o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2012.

* * *

Za poročevalca je bil določen vodja interesne skupine Milan Ozimič.

III)

Predlog resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022, EPA 1242-VI
Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je predlog resolucije podprla.

Interesna skupina je brez razprave sprejela (16 ZA, 0 PROTI) naslednji s k l e p:

Interesna skupina **podpira** predlog mnenja Državnega sveta k Predlogu resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022.

* * *

Za poročevalca je bil določen vodja interesne skupine Milan Ozimič.

IV)

Predlog za avtentično razlago določbe e) točke 3. člena Zakona o davku na finančne storitve (ZDFS) v zvezi z obdavčevanjem storitev zavarovalnega posredovanja in zastopanja

Vodja interesne skupine je pojasnil, da je bila na Kolegiju Državnega sveta sprejeta odločitev, da bo točka umaknjena, saj Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance predlagane avtentične razlage ni podprla.

V)

Predlog finančnega in kadrovskega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leti 2014 in 2015

Vodja interesne skupine je pojasnil, da je predlog finančnega in kadrovskega načrta Državnega sveta pripravil in ga uskladil z Ministrstvom za finance sekretar Državnega sveta, ki je razširjenemu Kolegiju Državnega sveta zagotovil, da predlagana finančna sredstva za leti 2014 in 2015 zagotavljata normalno delovanje Državnega sveta. V kolikor bi za delo državnih svetnikov zmanjkalo finančnih sredstev, je Ministrstvo za finance Državni svet pisno obvestilo, da bodo dodatna sredstva zagotovljena iz proračunske rezerve.

Interesna skupina je sprejela (16 ZA, 2 PROTI) naslednji s k l e p:

Interesna skupina **podpira** predlog Predlog finančnega Državnega sveta za leti 2014 – 2015 in predlog kadrovskega načrta službe Državnega sveta za leti 2014 – 2015.

* * *

Za poročevalca je bil določen vodja interesne skupine Milan Ozimič.

Ad 3)

V okviru te točke:

- je državni svetnik Dušan Strnad opozoril, da je Državni svet sprejel odločilni veto na Zakon o davku od srečk, ki je uvedel dodatni davek, ki je vezan na nakup srečke po enotni davčni stopnji 10%. Pobudniki za odločilni veto so prepričali Komisijo za

gospodarstvo, obrt, turizem in finance in nato Državni svet, da bo zaradi dodatnega 10% davka na nakup srečke padla njihova prodaja in bodo posledično to najbolj občutili uporabniki koncesijskih sredstev - invalidske, humanitarne in športne organizacije. Državni zbor je ob ponovnem odločanju o zakonu le-tega sprejel. Po uveljavitvi zakona, ki je uvedel dodatni 10% davek na nakup srečk, je sam kupil loto, ki pa je bil dražji za 50%. Spraševal se je, ali se je uvedba 10% davka zlorabila za podražitev lota ali so za takšno podražitev nakupa srečk (loto) kakšni drugi razlogi. Predlagal je, da bi interesna skupina oblikovala vprašanje, drugače bo sam pripravil svetniško vprašanje. Vodja interesne skupine je predlagal, da sam pripravi vprašanje, pri čemer mu lahko pomaga služba Državnega sveta, vprašanje pa lahko povzame tudi interesna skupina.

- državni svetnik Uroš Brežan je opozoril na predlog teritorialne reforme lokalne samouprave in predvidene spremembe Zakona o financiranju občin. Državni svet kot zastopnik lokalnih interesov bi se moral odzvati na te predloge in povabiti njihove predlagatelje, da jih predstavijo v Državnem svetu. Projekt ukinjanja občin zaradi dolgotrajnosti formalnih postopkov ta trenutek ni najbolj »problematičen«, ampak predlagane spremembe Zakona o financiranju občin, ki bodo prizadele vse občine. Za oblikovanje stališča je treba dobiti relevantne informacije o predlaganih rešitvah. Dodal je, da je treba državi sporočiti, da bo v naslednjih dveh letih na občinske proračune »obešenih« okoli 1 milijarda evropskih sredstev in če bomo sedaj varčevali, se nam lahko zgodi, da razpoložljivih sredstev ne bomo uspeli izkoristiti. Vodja interesne skupine je pojasnil, da Državni svet skupaj s SOS in ZOS pripravlja 1. 10. 2013 posvet na to temo (ukinjanje občin, spremembe Zakona o financiranju občin, davek na nepremičnine in kohezijska politika v prihodnji finančni perspektivi). Ko bodo zakonski predlogi predloženi v Državni zbor, se bo Interesna skupina ponovno odzvala.
- državni svetnik Branko Šumenjak je opozoril, da dr. Virant predlaga tudi preoblikovanje UE v 8 okrajev, kar je verjetno podlaga za oblikovanje pokrajin. Po njegovem mnenju bi lahko UE ukinili in bi lahko na predvidenih sedežih okrajev do ustanovitve pokrajin uvedli začasne pisarne državne ravni ter prenesli naloge UE na občine (tako kot je bilo včasih in deluje danes v Avstriji) in s tem racionalizirali delo ter olajšali življenje občanov.

Meta Štembal
sekretarka

Milan Ozimič
vodja interesne skupine